

Til:

- Helse- og omsorgskomiteen

Oslo, 13. januar 2021

Ref.: 12/20/STE/ph

Innspill til Representantforslag 43 S (2020-2021) fra Nicholas Wilkinson, Karin Andersen og Freddy Andre' Øvstegård om å sikre likeverdige og gode rehabiliteringstjenester i hele landet. Dok 8

Norsk psykologforening støtter forslaget om en offentlig utredning på rehabiliteringsområdet.

Vi erfarer at det er stor variasjon i rehabiliteringstilbudene i Norge i dag. I tillegg er vi kjent med at enkelte grupper mangler tilbud eller har et svært begrenset rehabiliteringstilbud. Samtidig er muligheten for forbedringer av tilbud både til det beste for den enkelte, men og for samfunnet som helhet til stede. Rehabiliteringstilbud forankret i et bio-psykososialt perspektiv bør legges til grunn. Det vil si en helhetlig, tverrfaglig forståelse og sammenhengende tilbud både i spesialisthelsetjenesten og i primærhelsetjenesten som også inkluderer tilgjengelig psykologkompetanse. Vi støtter og ser det som hensiktsmessig å skille mellom rehabilitering og habilitering som i representantforslaget. Selv om arbeidsprosessene er like er innholdet i rehabiliterings- og habiliterings arbeidet ulikt.

Vi håper på en offentlig utredning på rehabiliteringsområdet som:

- **Bredt kartlegger eksisterende tilbud og behov for tilbud, uavhengig av pasientens alder, plager, sykdom eller varighet.**
- **Inkludert helhetlige og tverrfaglige behov for rehabilitering, både for somatiske og psykososiale sykdommer og skader, herunder alvorlig psykisk lidelse.**
- **Inkluderer samarbeid mellom tjenesteområder som helsetjenesten og NAV.**
- **Har god representasjon fra både brukerorganisasjoner og profesjonsforeninger, inkludert psykologer.**
- **Opprettholder skillet mellom rehabilitering og habilitering**

Mangel på helhetlige, kunnskapsbaserte og tilpassende rehabiliteringstilbud kan føre til redusert livskvalitet og utenforskap for den enkelte, men kan også føre til økte kostnader for samfunnet gjennom økte behov for behandling, økt bruk av trygdeytelser og redusert sysselsetting. Ifølge NAV har over 60 % av de som mottar uføretrygd psykiske lidelser eller muskel-/skjelettplager. Dette er tilstander som ofte kan påvirkes gjennom systematisk rehabilitering, og det er dermed viktig at rehabilitering tilbys alle, uavhengig av bosted.

Til pakkeforløp hjerneslag - «Fase 2 – Rehabilitering og oppfølging» hadde Norsk psykologforening en særlig bekymring for disse pasientenes «usynlige plager» som psykiske, emosjonelle og atferdsmessige endringene ikke i tilstrekkelig grad ble fanget opp og hjelpetiltak iverksatt. Vi oppfattet at pasientene som i startfasen ble vurdert til ikke å ha rehabiliteringsbehov kunne være i en særskilt faresone for å ikke få et tilbud senere. Dette i tillegg til at vurderingsverktøyene som ble benyttet i starten av forløpet var relativt «grove».

Tilsvarende ser vi at rehabiliteringstilbudene må passe til målgruppene. Eksempelvis passer ikke hverdagsrehabilitering for alle. I mange tilfeller kan det være behov for en kombinasjon av tiltak integrert i hjem, barnehage, skole og arbeid, og mer høyintensive prosesser i eksempelvis institusjon. For mange er et familie- og søskenperspektiv essensielt.

Vi håper med dette komiteen støtter en offentlig utredning på rehabiliteringsområdet.

Med vennlig hilsen
Norsk psykologforening

Håkon Skard
President